

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdu v právní věci žalobce: **D. K. B.**, zast. Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem se sídlem Stodolní 7, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 4. 2024, č. j. 19 Az 11/2024-29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým krajský soud zamítl jeho žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 1. 2024, č. j. OAM-1704/ZA-ZA11-HA15-2023 (dále jen „napadené rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl stěžovatelu žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Stěžovatel podal dne 14. 12. 2023 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Uvedl, že v červenci 2018 vycestoval ze země původu do Rumunska, kde měl pracovní vízum, poté v roce 2020 vycestoval na Ukrajinu (zde nepravdělně pracoval na stavbách) a následně v listopadu 2023 přijel nelegálně schovaný v kamionu na území České republiky. Měl za to, že zde dostane automaticky povolení k pobytu, ovšem zjistil, že k tomu, aby zde mohl žít a pracovat, musí požádat o mezinárodní ochranu. Jako důvod pro podání žádosti stěžovatel uvedl, že by chtěl v České republice žít a pracovat, aby získal peníze na pomoc rodině ve Vietnamu a splacení dluhu, který má v zemi původu. Vietnam stěžovatel opustil kvůli nepříznivé finanční situaci.

[3] Napadeným rozhodnutím žalovaný stěžovatelu žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítl jako zjevně nedůvodnou, jelikož ze správního řízení vyplynulo, že důvody

pro podání žádosti byly pouze ekonomické. Sám stěžovatel totiž uvedl, že chce v České republice vydělat peníze, aby splatil svůj dluh a pomohl své rodině, neuvedl však žádné skutečnosti, které by svědčily o hrozbě pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, ani že by mu hrozila vážná újma podle § 14a téhož zákona.

[4] Proti napadenému rozhodnutí brojil stěžovatel žalobou, kterou krajský soud v záhlaví označeným rozsudkem v souladu s § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl.

[5] Podle krajského soudu stěžovatel podal žádost pouze z ekonomických důvodů, resp. z důvodu nemožnosti splácet dluh v zemi původu. Ekonomické důvody však nejsou relevantním důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, k žádosti by musely přistoupit další okolnosti hodné zvláštního zřetele, což se v projednávaném případě nestalo. Stěžovatel v žalobě namítal, že důvodem pro setrvání v České republice je zejména obava o jeho život, který je v zemi původu ohrožen věřitelem, neboť si peníze půjčil od lichvářů, kteří vůči svým dlužníkům často postupují násilně, a není možné domoci se efektivní ochrany ze strany státních orgánů. V této souvislosti krajský soud zdůraznil, že tato tvrzení stěžovatel v žalobě uvádí poprvé, a žalovaný tak ani neměl důvod se jimi zabývat. Obavy z věřitelů stěžovatel v žalobě zmínil ve zcela obecné rovině, aniž by tvrdil jakékoli konkrétní okolnosti ohledně hrozící újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Podle krajského soudu tak stěžovatel neuvedl žádné konkretizované relevantní skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být ve vlasti pronásledován z důvodů podle § 12 zákona o azylu, případně, že mu hrozí vážná újma ve smyslu § 14a téhož zákona. Krajský soud na závěr zdůraznil, že smyslem azylového práva není poskytnout ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu, ale mezinárodní ochranu lze aplikovat pouze v omezeném rozsahu. Chráněna je toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené.

[6] Proti rozhodnutí krajského soudu stěžovatel nyní brojí kasační stížností. V té namítá, že postup krajského soudu je přehnaně formalistický, jelikož se vůbec nevypořádal s tvrzeními ohledně hrozící újmy, což je jeho povinností. Stěžovateli jde především o ochranu jeho života, přesto se krajský soud jeho osobní situací dostatečně nezabýval. Napadený rozsudek je tak nezákonný a nepřezkoumatelný. Stěžovatel nebyl dotázán na jiné než ekonomické důvody, ani nebyl poučen o rozsahu azylově relevantních důvodů. Krajský soud se podrobně nezabýval osobní situací, existenční nouzí a ohrožením života stěžovatele v případě návratu do země původu. Stěžovatel zdůraznil, že praktiky lichvářů v zemi původu jsou brutální a nekalé a neumožňují dovolat se pomoci státních orgánů včas. Soud se vůbec nezabýval námitkou žalobce, že si žalovaný neopatřil informace ohledně vymáhání pohledávek soukromých osob v zemi původu přesto, že obavu stěžovatele z lichvářů lze považovat za důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení mezinárodní ochrany.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že má za to, že jeho rozhodnutí, jakož i napadený rozsudek byly vydány v souladu s právními předpisy i s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu. Navrhuje proto, aby byla kasační stížnost odmítnuta pro nepřijatelnost, případně zamítnuta jako nedůvodná.

pokračování

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti kterému je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je řádně zastoupen.

[9] Vzhledem k tomu že se v dané věci jedná o kasační stížnost proti rozhodnutí ve věci, ve které rozhodoval specializovaný samosoudce, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, jelikož pokud by tomu tak nebylo, musela by být v souladu s uvedeným ustanovením odmítnuta jako nepřijatelná.

[10] Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, a to tak, že jsou jeho znaky naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Kasační stížnost ve věcech, v nichž o žalobě rozhodoval specializovaný samosoudce je podle závěrů zaujatých v označeném usnesení přijatelná v následujících případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[11] V posuzované věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že se o žádný z těchto typových případů nejedná, a proto je kasační stížnost nepřijatelná.

[12] Stěžovatel v kasační stížnosti namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. V této věci Nejvyšší správní soud odkazuje na konstantní judikaturu (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS a ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS), ze které vyplývá, že z rozsudku musí být zřejmé, jak soud o žalobě rozhodl a co jej k danému výroku vedlo. Výroku pak musí odpovídat jasné a srozumitelné odůvodnění. Soud se dále musí vypořádat s podstatou všech žalobních námitek, aby bylo jasné, z jakých důvodů je nepovažuje za důvodné. Veškeré vymezené požadavky krajský soud v této věci naplnil, a jeho rozhodnutí tak nelze považovat za nepřezkoumatelné.

[13] Krajský soud postupoval v souladu se zákonem, když stěžovatelovu žalobu zamítl. Jak totiž krajský soud správně uvedl, obavy spočívající v nemožnosti splácet dluh, tedy ekonomické důvody, nemohou být relevantním důvodem postačujícím k udělení mezinárodní ochrany, viz např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003-64, a ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003-65.

[14] Stěžovatel v rámci správního řízení výslovně uvedl jen právě ekonomické důvody, tvrzení přednesená v žalobě pak byla naprosto obecná, a i přes výtku krajského soudu nebyla blíže konkretizována ani v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud se proto s krajským soudem ztotožňuje v tom, že stěžovatel neuvedl dostatečně konkrétní a relevantní tvrzení svědčící o hrozbě pronásledování z důvodů podle § 12 zákona o azylu ani o vážné újmě podle § 14a téhož zákona. Nadto Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že se

skutkově velice podobnými případy již opakovaně zabýval, viz např. usnesení ze dne 24. 7. 2024, č. j. 1 Azs 136/2024-26, ze dne 19. 2. 2024, č. j. 10 Azs 291/2023-39, nebo ze dne 28. 3. 2024, č. j. 2 Azs 305/2023-32. Ve všech těchto případech Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu byly pouze ekonomické, které nelze považovat za azylově relevantní, a kasační stížnosti označenými usneseními odmítl pro nepřijatelnost. Ani v právě projednávané situaci neshledal Nejvyšší správní soud důvod odchýlit se od těchto svých závěrů.

[15] Nejvyšší správní soud na tomto místě pro úplnost zdůrazňuje, že tvrzení uvedená v žalobě, resp. následně kasační stížnosti, vůbec nekorespondují se skutečnostmi, které vyšly najevo ve správním řízení. V tomto ohledu rozhodně nemůže obstát tvrzení stěžovatele, že není znalý azylového práva, nebyl poučen o nutném rozsahu azylově relevantních důvodů a nebyl dotázán na jiné než ekonomické důvody. Naopak, stěžovatel byl během provedeného pohovoru výslovně dotázán na své obavy v případě návratu do země původu i na to, od koho si zapůjčil peníze. Na tyto otázky stěžovatel uvedl, že se obává nemožnosti sehnat peníze na splácení dluhu a finanční pomoc rodině. Peníze si stěžovatel půjčil od banky a od známých na léčbu své ženy a na cestu za prací do Rumunska (zbývá mu splatit v přepočtu asi 50 000 Kč). V případě, že by se stěžovatel skutečně obával o vlastní život z důvodu nekalých praktik lichvářů, je jen obtížně představitelné, že by v této situaci opomenul zmínit, že k těmto důvodům přistupuje také právě obava o jeho život. Žalovaný tak neměl žádný důvod k tomu, aby se zabýval situací týkající se vymáhání půjček soukromých osob v zemi původu stěžovatele. Tento závěr je také plně v souladu s dřívější judikaturou Nejvyššího správního soudu, viz např. usnesení ze dne 16. 12. 2021, č. j. 3 Azs 118/2021-39, ze kterého vyplývá, že se rozsah shromažďovaných informací o zemi původu odvíjí od sdělení žadatele. Označení lichvářů jako „známí“ rozhodně žádným obavám z nekalých praktik v případě vymáhání dluhu nenasvědčuje. Nadto stěžovatel uvedl, že ve Vietnamu neměl problémy, a to ani se státními orgány a bezpečnostními složkami. Stěžovatel v rámci správního řízení výslovně uvedl, že nemá jiné důvody žádosti než získání peněz na pomoc rodině a zaplacení dluhu. Azylově relevantní důvody tak uvedl až v žalobě, ovšem bez jejich dostatečné konkretizace. Tyto důvody navíc byly v podstatě v přímém rozporu se skutečnostmi, které vyšly najevo ve správním řízení. Nejvyšší správní soud se tak zcela ztotožňuje se závěry krajského soudu.

[16] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že kasační stížnost svým významem nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Dosavadní judikatura poskytuje dostatečné řešení otázek předestřených v kasační stížnosti, nejde o právní otázky, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, není dána potřeba učinit judikaturní odklon ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Z těchto důvodů kasační stížnost ve smyslu § 104a s. ř. s. jako nepřijatelnou odmítl.

[17] Odmítnutí pro nepřijatelnost představuje zjednodušený meritorní přezkum (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), výrok o náhradě nákladů řízení se proto opírá o § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, Nejvyšší správní soud mu však náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu podle obsahu spisu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevnikly.

pokračování

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 20. září 2024

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu